

Mendelovo gymnázium, Opava, příspěvková organizace

Komenského 397/5, Opava, 746 01, IČO 47813113

tel.: 555 557 400, web: www.mgopava.cz

e-mail: gymnazium@mgopava.cz, sekretariat@mgopava.cz

PROGRAM PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE

Zpracovaly	Výchovná poradkyně – Mgr. Helena Kukolová Školní metodičky prevence – Mgr. Barbora Hlubková, Mgr. Šárka Hronková
Schválil/a	Mgr. Monika Klapková
Platnost od	1. 9. 2023

KOORDINACE AKTIVIT

Za koordinaci aktivit ŠPP na škole odpovídá ředitelka školy. Pracovníci ŠPP spolupracují s ředitelem školy, zástupci ředitelky školy, ostatními pedagogy, oblastním metodikem prevence na pedagogicko-psychologické poradně (dále PPP), dále s institucemi jako např. s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče a dalšími organizacemi.

Jmenovité složení týmu:

Jméno a příjmení ředitelky	Mgr. Monika Klapková
Telefon na ředitelku	555 557 412
E-mail na ředitelku	klapkova@mgopava.cz
Jméno a příjmení zástupců ředitelky	Mgr. Milan Pobořil, Ph.D. RNDr. Zuzana Baďurová
Telefon na zástupce	555 557 411 733 361 583 736 602 522
Mail na zástupce	poboril@mgopava.cz , badurova@mgopava.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Barbora Hlubková Mgr. Šárka Hronková Mgr. Aleš Staněk
Telefon	555 557 417, 555 557 421
E-mail	hlubkova@mgopava.cz , hronkova@mgopava.cz , stanek@mgopava.cz

Jméno výchovného poradce	Mgr. Helena Kukolová
Telefon	555 557 409, 734 393 170
E-mail	kukolova@mgopava.cz

Jméno školního psychologa	PhDr. Vanda Melecká, Mgr. Šárka Veselková
Telefon	555 557 418
E-mail	melecka@mgopava.cz, veselkova@mgopava.cz

Jméno kariérních poradců	Mgr. Petra Moravcová, Mgr. Šárka Veselková
Telefon	555 557 409, 555 557 418
E-mail	moravcova@mgopava.cz, melecka@mgopava.cz

Vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků, kteří jsou součástí ŠPP a poskytují poradenské služby

I. Výchovný poradce

- Zpracování plánu VP na daný školní rok
- Informování rodičů o práci VP (imatrikulace nových žáků školy)
- Evidence nových žáků s podpůrným opatřením
- Setkávání se se zákonnými zástupci žáků – podpisy ZZ
- Informování vyučujících o žácích s SVP
- Evidence vyučujících, kteří byli seznámeni se žáky s SVP
- Spolupráce s třídními učiteli, pomoc při zpracování posudků na žáky
- Vedení třídních učitelů (třídnické hodiny)
- Pomoc třídním učitelům s vedením třídních schůzek
- Kontakt s pracovníky ŠPZ, zpracování posudků pro SPC, PPP
- Doplnění záznamů o žácích s SVP
- Průběžná evidence doporučení z PPP, SPC
- Práce se žáky s SVP
- Spolupráce v týmu pro péči o nadané žáky
- Řešení výchovně vzdělávacích problémů prostřednictvím pohovorů
- Zasílání informací ZZ žáků
- Aktualizace žáků s SVP
- Shromažďování platných doporučení z PPP
- Obnovení dokumentace u žáků, kterým končí platnost doporučení
- Registrace žáků s PUP MZ
- Pohovory se žáky s PUP MZ
- Spolupráce s kolegy z preventivního týmu, kariérovou poradkyní, metodiky prevence
- Účast na náborových akcích a akcích pro VP
- Účast na seminářích a konferencích pro VP
- Metodická setkání VP v PPP
- Vyřazení vycházejících žáků s SVP z evidence

II. Školní metodik prevence

1. Standardní činnosti školního metodika prevence

1) Metodické a koordinační činnosti

- a) Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
- b) Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
- c) Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- d) Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- e) Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.
- f) Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
- g) Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem prevence v PPP a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- h) Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- i) Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- j) Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

2) Informační činnosti

- a) Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- b) Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- c) Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
- d) Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.

- e) Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

3) Poradenské činnosti

- a) Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
- b) Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- c) Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

III. Kariérní poradce

- poskytovat podporu žákům při rozhodování o budoucí kariéře využívání základních diagnostických nástrojů – testy profesní orientace a podpora s orientací u vzdělávacích institucí
- podle potřeby provádět individuální pohovory s žáky s cílem poskytnout podporu a pomoc při volbě kariéry
- provádět základní diagnostické testy profesní orientace
- poskytování podpory zájemcům o studiu v zahraničí – organizace mezinárodních jazykových zkoušek, tvorba životopisů a doporučujících dopisů, příprava na pohovory
- zprostředkovat spolupráci s profesionály v oboru kariérového poradenství
- organizovat přednášky absolventů MGO
- seznamovat žáky s novinkami a změnami v oblasti vzdělávání
- poskytovat relevantní odkazy na webové stránky školy a sociální sítě
- spolupráce s humanitními a přírodovědnými fakultami veřejných VŠ

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Úvod

PP pro Mendelovo gymnázium v Opavě

V souladu s Metodickým pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR k prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j: 20 006/2007- 51 a Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j.: 21291/2010 a Metodickým pokynem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: MSMT 22294 / 2013 ve znění pozdějších předpisů jsme vypracovali Preventivní program pro školní rok 2023/24. Při tvorbě programu jsme vycházeli ze specifické situace naší školy a zvážili její aktuální potřeby a rizika. Nástrojem k ověřování efektivity je autoevaluace, kterou provádíme po skončení každé preventivní aktivity, a mapování dlouhodobého efektu preventivní strategie školy.

Základní údaje o škole

Název a adresa školy	Mendelovo gymnázium, Opava příspěvková organizace Komenského 397/5, 746 01 Opava
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Monika Klapková
Telefon na ředitele	555 557 412
E-mail na ředitele	klapkova@mgopava.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Barbora Hlubková Mgr. Šárka Hronková Mgr. Aleš Staněk
Telefon	555 557 417, 555 557 421
E-mail	hlubkova@mgopava.cz, hronkova@mgopava.cz, stanek@mgopava.cz

Jméno výchovného poradce	Mgr. Helena Kukolová
Telefon	555 557 409, 734 393 170
E-mail	kukolova@mgopava.cz

Jméno školního psychologa	PhDr. Vanda Melecká, Mgr. Šárka Veselková
Telefon	555 557 418
E-mail	melecka@mgopava.cz, veselkova@mgopava.cz

Studijní nabídka školy

Mendelovo gymnázium, Opava, Komenského 5 je příspěvková organizace. Vyučuje se podle generalizovaného plánu platného pro gymnázia.

- 79–41–K/81 Gymnázium (nový obor platný od 1.9.2007) 13 619/2009–21, 19.6.2009 8 let maturita
- 79–41–K/41 Gymnázium (nový obor platný od 1.9.2009) 13 619/2009–21, 19.6.2009 4 roky maturita

Charakteristika školy

Mendelovo gymnázium Opava, příspěvková organizace, je starší ze dvou opavských gymnázií, jehož vznik se datuje už do roku 1883. Je pojmenováno po slavném biologovi a zakladateli genetiky českého původu Johannu Gregorovi Mendelovi, který v Opavě v první polovině 19. století studoval na německém gymnáziu.

Gymnázium má 14 tříd čtyřletého studia a 8 tříd osmiletého studia, celkem asi 600 studentů. V současné době škola každoročně nabírá tři třídy čtyřletého studia a jednu třídu osmiletého studia. Na gymnáziu pracuje zhruba 70 pedagogů. Ředitelkou školy je od prosince 2018 Monika Klapková.

Informační zdroje školy představují především webové stránky školy (www.mgopava.cz, Facebook) poskytující přehledné informace o škole, jejím personálním zajištění s příslušnými kontakty a emailovými adresami, dokumenty školy, poradenství, školní jídelně, možnostech dalších aktivit žáků a účasti na projektech a soutěžích.

Mendelovo gymnázium se pravidelně účastní různých soutěží a aktivit, např. týmové fyzikální soutěže vedené v angličtině Turnaj mladých fyziků. Tým Mendelova gymnázia národní kolo této soutěže vyhrál, následně také v letech 2005, 2006, 2007, 2008, 2012, 2013–2018, a vždy reprezentoval Českou republiku na mezinárodních turnajích. V roce 2017 dovezl český tým Mendelova gymnázia ze Singapuru stříbrnou medaili, v roce 2018 z Pekingu bronzovou medaili. Od školního roku 2019–2020 pořádá Mendelovo gymnázium pro své studenty ve spolupráci s Fakultou veřejných politik Slezské univerzity v Opavě přednáškový cyklus Moderní výzvy lidstva, který se věnuje problematice velkých výzev současné doby. V rámci přednáškového cyklu vystoupila řada prominentních osobností českého veřejného života, včetně filosofa Jana Sokola, kněze a biologa Marka Orka Váchy, novináře Tomáše Němečka, generála Petra Pavla, lékaře Tomáše Šebka, filosofky Anny Hogenové, ekonomu Tomáše Sedláčka, nakladatele Jiřího Padevěta, jazykovědce Miroslava Černého a mnohých dalších.

Na škole studují velmi talentovaní žáci s vysokou mentální úrovní, kteří mají většinou ambice studovat dále na vysoké škole. Studenti mají zájem o různé oblasti studia a zajímají se také o preventivní přednášky, které jsou jim v průběhu let nabízeny. Ze zpětných vazeb studentů víme, že je preventivní program zajímavá a obohacuje. Tyto výše uvedené skutečnosti dovolují realizaci programů prevence bez jakýchkoliv problémů. Díky podpoře Moravskoslezského kraje jsme na naší škole odstartovali projekt Nenech to být, který vznikl na podporu prevence šikany. Žáci zde mohou anonymně hlásit případy šikany. Na škole máme také tzv. schránku důvěry, kde se mohou svěřit se svými problémy, které budou s nimi nadále řešeny.

Škola spolupracuje s řadou organizací a institucí podle potřeby: PPP Opava, OSPOD Opava - město, PČR Opava - město, Městská policie Opava

Analýza výchozí situace

Vytyčení rizikových forem chování žáků

Na naší škole se budeme snažit působit na žáky v těchto oblastech prevence:

- šikana, kyberšikana
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus (závislost na virtuálních drogách - PC, TV, telekomunikační prostředky)
- poruchy příjmu potravy
- sexuální rizikové chování
- sebepoškozování
- duševní zdraví

1. Vnitřní zdroje školy

Umístění školy ve středu města umožňuje realizaci preventivních i volnočasových aktivit. Naše škola se snaží zabránit rizikovým jevům, jako je opouštění budovy školy za účelem kouření v době školního vyučování, odchodů ze školy, vstupu cizích osob, což souvisí i s nežádoucími společenskými jevy.

Při naplňování cílů Preventivního programu navazují jednotliví učitelé dle ŠVP v prevenci rizikového chování v jednotlivých předmětech podle ročníků a vybraných témat. Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, v rámci svých předmětů zařazují preventivní témata do výuky. Třídní učitelé provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy v třídnických hodinách, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a další možnosti komunikace.

Žáci se podílejí na tvorbě preventivních programů a sami mohou ovlivňovat svými podněty chod školy. Svoje případné podněty mohou umístit i do schránky důvěry.

Výhodou naší školy je činnost našich dvou školních psychologek.

2. Vnější zdroje školy

Důležité kontakty:

<i>Organizace</i>	<i>Kontakt</i>
<i>Tísňová linka</i>	<i>tel.: 112</i>
<i>Záchranná služba</i>	<i>tel.: 155</i>
<i>Hasiči</i>	<i>tel.: 150</i>
<i>Policie ČR tel.: 158</i>	<i>tel.: 158</i>
<i>Policie ČR Opava</i>	<i>tel.: 974 737 111</i>
<i>Městská policie Opava</i>	<i>tel.: 553 756 665</i>
<i>Linka bezpečí</i>	<i>tel.: 116 111 (bezplatně)</i> <i>Rodičovská linka: tel.: 606 021 021</i> <i>Linka vzkaz domů: tel: 800 111 113</i> <i>e-mail: pomoc@linkabezpeci.cz</i>
<i>Pedagogicko-psychologická poradna</i>	<i>Opava: tel.: 553 622 768</i>
<i>Středisko výchovné péče</i>	<i>tel.: 770 139 474</i> <i>e-mail: svpopava@svp-ostrava.cz</i>
<i>Krajský protidrogový koordinátor Mgr. Jitka Marková, 28. října 117, Ostrava</i>	<i>tel.: 595 622 206</i> <i>e-mail: jitka.markova@kr-moravskoslezsky.cz</i>
<i>Krajská hygienická stanice Opava</i>	<i>tel.: 553 668 841</i>

Informační linka hygienické služby ČR tel.: 1221	tel.: 1221
Centrum psychologické pomoci - rodinná a manželská poradna Opava	tel.: 553 612 501 e-mail: opava@cepp.cz
Bílý kruh bezpečí (pomoc obětem trestné činnosti)	tel.: 597 489 204, 731 306 411 116 006 (bezplatně)
Poradna pro ženy a dívky Opava	tel.:553 732 067
Celostátní linka pro ženy a dívky	tel. 603 210 999
Národní linka prevence AIDS	tel: 800 144 444 (bezplatně)
Občanské sdružení Anabel – Ostrava (Poradna pro osoby s poruchou příjmu potravy a jejich blízké)	tel. 602 236 457 email: ostrava@anabell.cz

Vymezení cílové populace

Cílem preventivního programu je působení na žáky, jejich rodiče a pedagogy. Vyučující seznamují žáky s problematikou rizikového chování a následků spojených s kouřením, požíváním alkoholu a drog. Učí žáky respektovat názory druhých, znát svá práva a respektovat práva jiných. Učí je zvládat modely chování v případech šikanování, týrání, sexuálního zneužívání. Žáci vědí, na koho se mají v případě potřeby obrátit. Kontakty mají žáci k dispozici prostřednictvím metodika prevence. Na žáky výchovně působí všichni vyučující.

Prostřednictvím konzultací, besed a třídních schůzek škola udržuje kontakt se zákonnými zástupci i rodiči zletilých žáků, podporuje a rozvíjí spolupráci se školou, zejména se snaží působit na rodiče žáků z rizikových skupin. Učitelé se snaží vytvářet žákům prostředí, ve kterém by se cítili dobře a spokojeně. Motivují je k tomu, aby vhodně a správně využívali svůj volný čas.

Snahou školy je umožnit pedagogickým pracovníkům účast na seminářích, poradách nebo kurzech. Cílem všech pedagogů je vytváření příznivého sociálního klimatu na škole. Vlastním samostudiem se pedagogové seznamují s plánem prevence, Krizovým plánem školy a aktivně se zapojují do jeho uskutečnění.

Cíle primární prevence

Cílem primární prevence je co největší snížení výskytu rizikového chování, zvýšení odolnosti žáků vůči rizikovým projevům a zamezit jeho rozšíření. Chceme vést žáky k zdravému životnímu stylu, k zdravému sebevědomí, k zvládnutí stresových situací bez léků a návykových látek. Usilujeme o to, aby si žáci uvědomovali a využívali poradní funkci školy a rodičů ve všech možných problémových situacích. Úkolem učitelů je brát na zřetel nezaměnitelnost osobnosti jedince, prostředí, ve kterém vyrůstá, zohledňovat děti s vadami učení a chování a přizpůsobovat jim kroky ve výuce – náročnost, tempo, metody práce.

V rámci PP chceme studenty pomocí besed rozvíjet a podporovat jejich správné životní hodnoty a výchovou podporovat vztah ke svému vlastnímu zdraví. Pro rozvoj správného životního stylu je nutné působit v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Je nezbytné nejen žáky otevřeně informovat o problematice patologických jevů ve společnosti, ale zejména se věnovat příčinám osvojování si negativních návyků a životních postojů. Jedním ze základních kamenů preventivního programu je nabídka aktivních mimoškolních výchovně vzdělávacích nebo sportovních aktivit, aby se v žácích pěstovalo zdravé sebevědomí a zaujímání kladných životních postojů.

Dlouhodobé cíle

- Zapojit všechny pedagogické pracovníky do prevence rizikového chování.
- Cílevědomě a pravidelně působit na třídní kolektiv (zlepšení komunikace a vztahů mezi žáky v jednotlivých třídách i mezi dalšími ročníky).

- Vytvářet přátelské a podněcující prostředí ve škole, dosáhnout atmosféry důvěry a vzájemného respektu mezi dospělými a dětmi (mezi učiteli a žáky).
- Vytvářet příznivé klima mezi pedagogickými pracovníky.
- Působit na rodinu a veřejnost, vytvořit možnost spolupráce a podílení se na prevenci.
- Konečná příprava jedince na pracovní kariéru.

Střednědobé cíle

- Umožnit další vzdělávání pedagogických pracovníků v dané problematice.
- Pravidelně pracovat s třídním kolektivem (třídní učitel, školní psycholog, výchovný poradce, metodik prevence apod.).
- Podporovat vzájemnou spolupráci žáků.
- Podporovat pravidelné neformální setkávání pedagogů.
- Podněcovat zájem rodičů o aktivity školy.

Krátkodobé cíle

- Posilování spoluzodpovědnosti žáků za výsledky výchovně vzdělávacího procesu.
- Zmapování vztahů ve třídních kolektivech prvních ročníků, na základě výsledků příprava intervenčních programů a náplně třídnických hodin.
- Zvýšení informovanosti rodičů o nebezpečí sociálně patologických jevů a šikany prostřednictvím rodičovských schůzek.
- Pozitivní ovlivnění klima školy - adaptační programy pro první ročníky.
- Snižování výskytu návykových látek.
- Systémová práce s učiteli - iniciování společných schůzek, přednášek s odborníky a využívání nabídek školicích středisek v oblasti prevence.
- Péče o mimořádně nadané žáky, které diagnostikuje Pedagogicko-psychologická poradna (PPP).
- Stanovení konzultačních hodin pro žáky – psychologa, výchovného poradce a metodika prevence.

Konkrétní programy primární prevence na naší škole

Dlouhodobé akce

<i>Název a odborné zaměření aktivity</i>	<i>Pro koho je zaměřena</i>	<i>Datum konání</i>	<i>Cíl</i>	<i>Realizátor/lektor</i>
<i>Prevence kyberšikany</i>	<i>1. ročníky NG, VG</i>	<i>září</i>	<i>Prevence rizikového chování v kyberprostoru</i>	<i>p. Velička</i>
<i>Genderová problematika</i>	<i>1. ročníky VG</i>	<i>duben</i>	<i>Prevence duševního zdraví</i>	<i>Mezi patry</i>
<i>Poruchy příjmu potravy</i>	<i>1. ročník VG, 5. ročník NG</i>	<i>Dle domluvy se školitelem</i>	<i>Prevence poruch příjmu potravy</i>	<i>PhDr. Vanda Melecká</i>
<i>Prevence návykových látek</i>	<i>2. ročníky VG, 6. ročník NG</i>	<i>únor</i>	<i>prevence návykových látek</i>	<i>Petr Harazin</i>
<i>Prevence duševního zdraví</i>	<i>3. ročníky VG, 7. ročník NG</i>	<i>listopad</i>	<i>Prevence duševního zdraví</i>	<i>Mgr. Eva Klimešová</i>

<i>Problematika sebepoškození</i>	<i>2. ročník NG</i>	<i>Průběžně během školního roku</i>	<i>Prevence duševního zdraví</i>	<i>PhDr. Vanda Melecká</i>
<i>Prevence sexuálního rizikového chování</i>	<i>3.ročník NG</i>	<i>Dle domluvy se školitelem</i>	<i>Prevence duševního zdraví</i>	<i>p. Velička</i>
<i>Prevence drogové závislosti</i>	<i>4.ročník NG</i>	<i>Dle domluvy se školitelem</i>	<i>Prevence návykových látek</i>	<i>p. Velička</i>
<i>Adaptační kurzy</i>	<i>1.ročníky VG, 5.ročník NG</i>	<i>září</i>	<i>Stmelování kolektivu</i>	<i>Mgr. Aleš Staněk</i>
<i>Vztahy ve třídě</i>	<i>1-8.ročníky NG, VG</i>	<i>V průběhu celého školního roku</i>	<i>Zlepšení kolektivu ve třídě</i>	<i>TU</i>

Evaluace

Kvalitativní hodnocení

Za koordinaci preventivních aktivit na naší škole zodpovídá metodik prevence, který v úzké spolupráci s výchovným poradcem, školním psychologem, ředitelkou školy a pedagogickým sborem plánuje a realizuje aktivity zařazené do preventivního programu. Program prevence prochází každý rok hodnocením, kdy na schůzce preventivního týmu hodnotíme situaci na škole a snažíme se program přizpůsobit aktuálním potřebám studentů.

Vyhodnocení PP je tvořeno na základě rozhovorů a konzultací s žáky, diskuzí na daná témata v třídnických hodinách. Po každém preventivním programu je provedena zpětná vazba v podobě rozhovoru se žáky.

Propagace PP

Akce a události pořádané v rámci PP pravidelně zveřejňujeme. Třídní učitelé na třídnických hodinách, na schůzkách rodičů, na poradách pedagogických pracovníků, na oficiálních webových stránkách školy, na oficiálním profilu Facebook, Instagram.

Se základními rysy a myšlenkou jsou pedagogičtí pracovníci seznámeni na pedagogické radě.

Závěr

Skutečnost, že rizikové jevy jsou realitou naší společnosti, je asi všem známá. Nejsnáze podlehnou pokušení právě mladý člověk. Přes veškerou snahu se i v našem školském zařízení takové jevy vyskytují. Méně závažné prohřešky řeší třídní učitelé v rámci svých kompetencí a pro řešení složitějších prohřešků žáků, jmenoval ředitel školy preventivní tým:

- **Výchovný poradce:** Mgr. Helena Kukolová
- **Kariérní poradce:** Mgr. Petra Moravcová
- **Preventisté:** Mgr. Barbora Hlubková, Mgr. Šárka Hronková, Mgr. Aleš Staněk
- **Školní psychologové:** PhDr. Vanda Melecká, Mgr. Šárka Veselková

Preventivní tým se pravidelně schází po domluvě v předem stanovených termínech.

Informace o ŠPP a službách, které toto pracoviště poskytuje, jsou rodičům sdělovány při zahájení školní docházky, stejně jako pravidla pro poskytované služby. Škola také o poskytování poradenských služeb informuje ve svých výročních zprávách. Informace a důvěrná data o žácích a jejich rodičích, která se poradenští pracovníci dozvědí v souvislosti s výkonem své poradenské činnosti, jsou ochraňována v souladu

se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Pozitivně lze hodnotit i fakt, že za minulý školní rok nebylo na škole zaznamenáno chování, či jednání, které by mělo charakter trestného činu v rámci školy. Řešily se především úzkosti, poruchy příjmu potravy, sebepoškození, experimentování s novou látkou zvanou kratom.

Na tyto negativní jevy se pro letošní rok opět chceme cíleně zaměřit a v rámci možností je eliminovat.

Závěrečné informace

Školní metodik prevence	Mgr. Barbora Hlubková	Mgr. Šárka Hronková
Ředitel školy	Mgr. Monika Klapková	
Platnost	Od 1. 9. 2023	

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM PRO MENDELOVO GYMNÁZIUM V OPAVĚ 2023-2024

Zpracovala: Mgr. Barbora Hlubková

1. 9. 2023-24

Základní terminologie

Minimální preventivní program

Je konkrétní dokument patřící pod školní preventivní program. Je zaměřený na rozvoj sociálních, zdravotních, osobnostních, komunikativních dovedností studentů. Slouží jak studentům, tak celému pedagogickému sboru, ale i rodičům studentů. Tento program je vždy tvořen na období jednoho roku a mění se vždy podle potřeb školy v daném období. Na jeho vytvoření by se měli podílet všichni pedagogičtí pracovníci, ale za realizaci a koordinaci tvorby zodpovídá školní metodik primární prevence.

Školní preventivní program nebo strategie

Je dlouhodobý školní program, který je součástí školního vzdělávacího programu. Ten má jasně definovatelné dlouhodobé i krátkodobé cíle a musí být naplánován tak, aby se všechny cíle splnily. Tento program musí být přesně definovatelný na danou školu, školní prostředí, snižovat rizika negativních jevů, zvyšovat informovanost studentů v oblasti primární prevence a musí být zdrojem podnětů pro vypracování a realizaci minimálního preventivního programu školy.

Specifická primární prevence školy

Specifickou primární prevencí zaměřujeme na konkrétní oblasti negativních jevů, zejména drogovou závislost, šikanu, kouření, alkoholovou závislost, sexuální chování a trestní zodpovědnost. Specifická primární prevence může být realizována formou besed, přednášek, nástěnkami, začleněním do průřezových témat.

Nespecifická primární prevence školy

Nespecifická primární prevence je zaměřena na rozvíjení a posilování pozitivních vlastností studenta, podporuje zdravý životní styl, zvyšuje schopnost studentů se rozhodovat a spolupracovat. Nespecifická primární prevence může být formou preventivního působení na žáky ve vyučovacích předmětech, adaptačních pobytech, nástěnkami, školním časopisem, studentským parlamentem, školní knihovnou.

Informace a charakteristika školy

Mendelovo gymnázium je střední školou s dvaceti třídami. Minimální preventivní program pro rok 2023/24 navazuje na předcházející Minimální preventivní programy a vychází z názorů studentů a pedagogů na výskyt rizikového chování ve škole.

V předchozích letech se jako problém jevil fenomén sebepoškozování. V minulém školním roce jsme zaznamenali případ sebepoškozování u čtyřech děvčat nižšího gymnázia. Dalším negativním jevem bylo užívání nové drogy – kratomu- obzvláště u jednoho studenta třetího ročníku. Ten nakonec pro přílišnou absenci a nezájem o studium, jej musel přerušit. Dále jsme minulý rok řešili zvýšenou problematiku šíření negativních a nepravdivých zpráv o učitelích na sociálních sítích. Zvýšil se také počet dívek s poruchami příjmu potravy. Stále častějším problémem se jeví úzkosti a deprese studentů, proto se i letos budeme mimo jiné zaměřovat na prevenci poruch příjmu potravy, šikany, sebepoškozování, užívání návykových látek a psychické zdraví studentů.

Nezaregistrovali jsme ani promiskuitní chování, ani působení sekt nebo negativních part. Oproti předcházejícím letům jsme zaznamenali zcela minimální počet krádeží na škole (1 krádež). Výrazné projevy vandalismu se na naší škole nevyskytují.

Jako přínosné akce se v minulých letech ukázaly adaptační kurzy prvních ročníků. Kurzů se zúčastní všechny první ročníky čtyřletého a také první a pátý ročník osmiletého gymnázia. Program kurzů a jejich vedení je v rukou školního preventivního týmu a za spolupráce výchovné poradkyně. Tuto akci považujeme za velmi přínosnou z toho důvodu, že takto můžeme se studenty navázat kontakt a navzájem se poznat, což by během běžného školního roku nebylo možné, zvláště se studenty těch tříd, ve kterých neučíme. Spokojenost a přínosnost akce budeme konzultovat se studenty a jejich třídními učiteli jednak ústně, jednak anonymním dotazníkovým šetřením.

Minimální preventivní program vychází ze školní strategie primární prevence, je určen pro studenty nižšího a vyššího gymnázia věku 12-19 let. Tento program je průběžně aktualizován podle potřeb školy.

Preventivní tým

Na Mendelově gymnáziu působí preventivní tým v tomto složení:

Mgr. Barbora Hlubková, školní metodička prevence

Mgr. Aleš Staněk, školní metodik prevence

Mgr. Šárka Hronková, školní metodička prevence

Funkce školního metodika prevence

Tvorbu a koordinaci Minimálního preventivního programu školy, jeho realizaci a evaluaci zajišťují školní metodikové prevence Mgr. Barbora Hlubková, Mgr. Aleš Staněk a Mgr. Šárka Hronková. Koordinují preventivní aktivity ve škole společně s dalšími členy preventivního týmu. Školní metodik prevence dále spolupracuje s třídními učiteli, s ostatními pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy, s rodiči a s odborníky z institucí zabývajících se primární prevencí rizikového chování studentů. Školní metodik prevence dále získává informace o studentech od rodičů pomocí pohovorů, telefonátů, konzultací, vlastním pozorováním. Má vypsané konzultační hodiny pro studenty i pro rodiče, po telefonické dohodě je možné se domluvit na individuální termín.

Důležitost Minimálního preventivního programu

Studenti Mendelova gymnázia jsou nadprůměrně inteligentní a většinou bývají i nadprůměrně nadaní (svědčí o tom získaná ocenění ve vědomostních i uměleckých soutěžích). Svou inteligencí a sociální vyzrálostí v mnoha případech dovedou ovlivnit své chování a vyhnout se rizikovému chování. Mnoho z nich se v mimoškolní době věnuje dalším zájmům a vyhne se negativnímu působení vrstevníků či patologických skupin. Přesto je nutné na gymnáziu vypracovat a uskutečňovat Minimální preventivní program prevence negativních jevů. Kromě řešení aktuálních problémů je zaměřen na zjišťování konkrétních stavů v jednotlivých negativních jevech na škole.

Plněním cílů Strategie prevence chceme úspěšně předcházet rizikovému chování na naší škole a naši snahu objektivně hodnotit aktuálními dotazníky.

Cíle MPP

Dlouhodobé cíle

- Udržování dobrého klima v pedagogickém sboru, utužovat vztahy mezi studenty a učiteli a také mezi vedením školy a pedagogickým sborem.
- Zabezpečení společného působení pedagogů na studenty v oblasti prevence rizikového chování.

- Výchova studentů k zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k harmonickému rozvoji osobnosti a sebeřízení.

Střednědobé cíle

- Vytvoření pravidel pro společný postup všech pedagogů vůči projevům rizikového chování.
- Vytvoření systému práce preventivního týmu tak, aby dokázal ovlivnit všechny zaměstnance školy.
- Navázání kvalitnější komunikace a spolupráce s rodiči a s třídními učiteli.

Krátkodobé cíle

- Uskutečnit adaptační kurzy pro první ročníky
- Zajistit fungování preventivního týmu na škole
- Zlepšovat vzájemné vztahy mezi členy pedagogického sboru a vedením školy
- Získávat informace o negativních jevech, krizovém chování mezi studenty různými formami
- Uskutečnit preventivní program pro studenty nižšího gymnázia, zaměřený na prevenci kyberšikany
- Uskutečnit program pro studenty prvních ročníků zaměřený na zdravé klima ve třídě a prevenci šikany
- Uskutečnit besedu na téma „Prevence duševního zdraví“ pro studenty druhých ročníků.
- Nadále informovat studenty o rizikovém chování prostřednictvím projektů
- Zkvalitnit práci třídních učitelů ve spolupráci se školním metodikem prevence formou třídnických hodin, pohovorem
- Nadále pracovat s nadanými žáky

Způsob realizace programu

1. Uskutečnit třídní adaptační kurzy pro všechny třídy prvních ročníků čtyřletého i osmiletého gymnázia a jejich třídní či zastupující učitele.
Termín: září
Zodpovídá: Staněk, Hlubková
2. Pomocí osobní konzultace vedoucího týmu adaptačních kurzů a studentů prvních ročníků, zjistit přínosnost akce.
Termín: září, říjen
Zodpovídá: Staněk, Hlubková
3. Vyhodnotit dotazníková šetření na adaptačních kurzech.
Termín: září, říjen
Zodpovídá: Staněk
4. Debaty v třídnických hodinách, v hodinách biologie, základů společenských věd, tělesné výchovy podle plánu.
Termín: celoročně
Zodpovídá: vyučující
5. Pravidelné vstupy na poradách s tematikou rizikového chování, výsledky práce a prosba o pomoc při plnění budoucích aktivit.
Termín: průběžně
Zodpovídá: Hlubková
6. Třídní učitele seznámit s možností využití systému pro práci se třídou na první klasifikační poradě.
Termín: listopad
Zodpovídá: Hlubková
7. Nalezení vhodné pomoci studentům, kteří mají problémy, spolupracovat s jejich rodiči.
Termín: průběžně

- Zodpovídá: školní preventivní tým, výchovná poradkyně, školní psycholožka, Kariérní poradkyně
8. Uskutečnit preventivní program pro studenty 1. ročníku, 2. ročníku NG, 1. a 2. roč. VG, zaměřený na prevenci kyberšikany, beseda s Mgr. Veličkou,
Termín: září
Zodpovídá: Hlubková, Hronková
 9. Uskutečnit projektové dopoledne na téma „Nultá hodina autoškoly“ – prevence dopravního rizikového chování – Policie ČR, Besip
Zodpovídá: Hlubková, Koutná
Termín: listopad
 10. Připravit neformální setkání s rodiči a absolventy na školní vánoční akci „Punčobraní“
Termín: prosinec
Zodpovídá: Mgr. Barbora Bitomská
 11. Uskutečnit besedu pro studenty třetích ročníků na téma „Prevence duševního zdraví“ ve spolupráci s týmem Psychiatrické léčebny, paní Klimešová
Termín: prosinec
Zodpovídá: Hlubková, Hronková
 12. Uskutečnit besedu pro studenty druhých ročníků na téma „Prevence alkoholismu“ ve spolupráci s Petrem Harazinem
Termín: únor
Zodpovídá: Hlubková, Hronková
 13. Uskutečnit besedu pro první ročníky vyššího gymnázia a žáky nižšího gymnázia, zaměřenou na prevenci v oblasti sexuálně rizikového chování.
Termín: březen
Zodpovídá: komise biologie
 14. V rámci Dnů zdraví seznámit studenty s první pomocí, prací Českého červeného kříže, bezpečnostních složek, poskytnout studentům besedu o schizofrenii se zástupci a klienty Psychiatrické léčebny v Opavě
Termín: červen
Zodpovídá: Hlubková, předsedkyně předmětové komise biologie Mgr. Barbora Bitomská
 15. Pracovat individuálně s nadanými žáky.
Termín: průběžně
Zodpovídá: preventivní tým, kariérová poradkyně, výchovná poradkyně

Aktivity pro žáky

Adaptační pobyty

V termínu prvních 14 dní v září se uskutečňují adaptační pobyty pro první ročníky čtyřletého studia a pro primu a kvintu osmiletého studia.

Kvalitní využití volného času pro studenty v době mimo vyučování

- Kroužky: Konverzace v německém jazyce s rodilým mluvčím
 - Matematické snění
 - Badatelský kroužek
 - Doučovací kroužky
 - Keramický kroužek
 - Volejbal
 - Pohybové a sportovní hry

- Možnost využívání internetových učeben
- Nepovinné předměty (debatní liga, turnaj mladých fyziků, certifikáty, rétorika)
- Školní pěvecký sbor

Jednorázové aktivity pro studenty

- Sportovní akce (florbalový turnaj, fotbalový turnaj, sportovní den, den zdraví, účast na okresních, krajských, republikových i mezinárodních akcích...)
- Olympiády a soutěže pro studenty, účast podle potřeb každého předmětu (Přírodovědný a Matematický klokan, další matem. soutěže, mladý Démostenes, Eurorebus, Turnaj mladých fyziků, Debatní liga, soutěže v jazycích, přírodních vědách a další)
- Matematické snění pro zájemce
- Projektová výuka (Den zdraví, Filmový den)
- Spolupráce s Charita Opava (sběr potravin a starého oblečení) a městským útulkem
- Charitativní sbírky (Světluška, Srdíčkový den)
- Exkurze (Dlouhé stráně, Dukovany, Letiště Václava Havla, pivovar Nošovice, planetárium Ostrava, Haškova Lipnice, po stopách Komenského, Osvětim, psychiatrická léčebna v Opavě, Praha, okresní soud v Opavě...)
- Zahraniční exkurze (Itálie, Španělsko, Francie, Belgie, Nizozemí, Slovensko, Rakousko, Maďarsko, Polsko, Velká Británie)
- Sportovní kurzy (lyžařský kurz pro první ročníky čtyřletého studia, druhý a pátý ročník osmiletého, sportovně turistický kurz pro druhé ročníky čtyřletého studia a pro šestý ročník osmiletého studia)
- Návštěvy partnerských škol

Kontrola efektivity programu

- Dotazníkové šetření studentů prvních ročníků na adaptačních kurzech
- Zpracování těchto výsledků a informování vedení školy a pedagogického sboru
- Využití výstupy evaluace z minulých let a srovnat se současným stavem na škole
- Snažit se komunikovat se studenty a formou rozhovoru zjišťovat další informace

Kontakty

Název a adresa školy	Mendelovo gymnázium, Opava příspěvková organizace Komenského 397/5, 746 01 Opava
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Monika Klapková
Telefon na ředitele	555 557 412
E-mail na ředitele	klapkova@mgopava.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Barbora Hlubková Mgr. Šárka Hronková Mgr. Aleš Staněk
Telefon	555 557 417, 555 557 421
E-mail	hlubkova@mgopava.cz , hronkova@mgopava.cz , stanek@mgopava.cz

Jméno výchovného poradce	Mgr. Helena Kukolová
Telefon	555 557 409, 734 393 170
E-mail	kukolova@mgopava.cz

Jméno školního psychologa	PhDr. Vanda Melecká, Mgr. Šárka Veselková
Telefon	555 557 418
E-mail	melecka@mgopava.cz , veselkova@mgopava.cz

- Pedagogicko-psychologická poradna, Rybí trh 7-8 Opava, www.ppp.opava.cz,
- Okresní metodik prevence Mgr. Lucie Šimečková, telefon 733 164 832, simeckova@ppp.opava.cz
- OSPOD – oddělení sociálně – právní ochrany dětí, Krnovská 71 C, Opava, www.opava-city.cz
- Policie ČR – Tyršova 26, Opava, Hrnčířská 22, Opava, www.policie.cz,
- telefon 974 737 209
- Městská policie Opava, Krnovská 71 A, Opava, www.mp.opava.cz, 553 756 730
- Telefonní linky
 - Linka bezpečí 116 111
 - Linka ztracené dítě 116 000
 - Linka první psychické pomoci 116 123
 - Rodičovská linka 840 111 234
 - Linka pro pedagogy 841 220 220

Krizový plán školy, Mendelovo gymnázium v Opavě, Komenského 5

Krizový plán školy 2023/24

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole. Je součástí školního Minimálního preventivního programu a je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu. Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.14423/99-22
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních, č.j. 16227/96-22

Obsah:

A. Krizové situace

1. Užívání tabákových výrobků
2. Nález a požití alkoholu
3. Jiné omamné a psychotropní látky
4. Krádeže, vandalismus
5. Šikana
6. Šikana učitele
7. Kyberšikana
8. Nošení zbraní a předmětů ohrožující zdraví
9. Útok (na učitele)
10. Agresivní chování žáka a agresivní chování žáka s poruchami autistického spektra
11. Nešťastná událost – útok, zranění, pohřešování, úmrtí, sebevražda

B. Výchovná opatření¹

Školní poradenské pracoviště:

Mgr. Monika Klapková, ředitelka školy
Mgr. Milan Pobořil, Ph.D., statutární zástupce ředitele
RNDr. Zuzana Baďurová, zástupkyně ředitelky
Mgr. Helena Kukulová, výchovný poradce
Mgr. Barbora Hlubková, preventista negativních jevů
Mgr. Šárka Hronková, preventista negativních jevů
Mgr. Aleš Staněk, metodik prevence

¹ Použité zkratky:

PPP – pedagogicko-psychologická poradna
ŘŠ – ředitel školy
ŠMP – školní metodik prevence
VP – výchovná poradkyně
OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí
OPL – omamné a psychotropní látky
ŠPT – školní preventivní tým
VK – Výchovná komise

Mgr. Petra Moravcová, kariérní poradce
Mgr. Vanda Melecká, školní psycholožka
Mgr. Šárka Veselková, školní psycholožka

Důležité kontakty:

- **OSPOD:**
 - Vedoucí odboru sociálních věcí – Mgr. Helena Kozáková, tel. 553756649
 - Vedoucí oddělení SPOD – (péče rodičů o děti, úprava vztahu k dítěti při rozchodu rodičů, týrání dětí) - Mgr. Pavla Heinzová, tel. 553756727
 - Kurátorka pro mládež – (Výchovné problémy a trestná činnost dětí a mládeže do 18 let, přednášková činnost)- Bc. Klára Štěpánková, tel. 553756648
 - Domácí násilí, syndrom CAN- Bc. Kateřina Gebauerová, DiS., tel. 553756677
- **Policie ČR:**
 - Skupina tisku a prevence- Npor. Bc. René Černožský, tel. 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová tel. 974737209, 727942674
 - oddělení obecné kriminality, tel. 974737329
 - Obvodní oddělení, tel. 974737651
- **Hasičský záchranný sbor Opava**, tel. 950745011
- **Městská policie Opava**, tel. 553756665
- **Metodik prevence v PPP** – Mgr. Lucie Šimečková, tel. 733164832
- **Středisko výchovné péče** - individuální, skupinová a rodinná terapie (problémy ve škole, rodině, gambling, experiment s drogou do 15 let, osobnostní a psychické problémy do 26 let), tel. 770139475, 770139493
- **Speciálně pedagogické centrum** – sociální pracovnice Martina Bilíková, DiS., tel.: 553627004, 731618445
- **Protidrogový koordinátor a manažer prevence kriminality** - Bc. Dagmar Polášková, DiS., tel. 604229336, 553756725
- **Psychiatrická nemocnice Opava** - Oddělení D pro léčbu alkoholových a nealkoholových závislostí:
 - Primář MUDr. T. Javůrek, tel.: 553695140
 - Vrchní sestra Martina Rychtářová, tel.:553695137
- **Státní zástupkyně** - JUDr. Yveta Mališková, tel.:737774792
- **Probační a mediační služba:**
 - Mgr. Petr Tesař, tel.: 731692776
 - Mgr. Beyer Dušan, tel.:734362939
- **Poradna pro oběti trestných činů** - Mgr. Radek Makový, tel.: 727940191
- **Psychologické poradny:**
 - PhDr. Alice Strossová, tel.: 553713523, 608733158
 - PhDr. I. Holubová, tel.: 552301561
 - PhDr. H. Khulová, tel.:553623791
 - PhDr. R. Koláčková, tel.: 553760532, 605912590
 - Mgr. Martina Černá, tel.: 77505663, 778436415
 - Mgr. Marie Müllerová, tel.: 607203071
 - PhDr. Daniel Trubka, tel.: 603784503

- Mgr. Miroslava Hruboňová, tel.: 737720208
- Mgr. et Mgr. Renáta Jalůvková, tel.: 605 925 912
- Mgr. Simona Slaninová, tel.: 604177778
- PhDr. Pavel Wiesner, tel.: 608173848
- Mgr. Jan Bernard, tel.: 737881112
- Mgr. Tomáš Kyjovský, tel.: 607692784
- Mgr. Pavlína Němcová, tel.: 775938070
- Bc. Pavla Stoklasová, tel.: 777328848

A. Krizové situace

1. Užívání tabákových výrobků

Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit.

- a) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- b) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- c) Pedagogický pracovník dále o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má tabákový výrobek).
- d) Je informován ŠMP – Barbora Hlubková - (ta založí záznam do své agendy).
- e) Třídní učitel nebo ŠMP informuje zákonného zástupce žáka a vedení školy.
- f) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola (ŠMP, či ŘŠ) OSPOD - Bc. Klára Štěpánková tel. 553 756 648
- g) Z konzumace tabákových výrobků je ve škole potřeba vyvodit sankce dle platného školního řádu.

2. Nález a požití alkoholu

- a) Pokud je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných je okamžitě nutné mu v další konzumaci zabránit.
- b) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- c) Podle závažnosti momentálního stavu žáka posoudí pedagogický pracovník, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- d) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola – pedagogický pracovník, třídní učitel, či ŠMP - nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci – pedagogický pracovník volá neprodleně 155.
- e) Pedagogický pracovník informuje zákonného zástupce žáka.
- f) Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí pedagogický pracovník zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- g) Pedagogický pracovník informuje o situaci neprodleně školního metodika prevence – Barboru Hlubkovou a vedení školy – zástupce školy Milana Pobořila, Zuzanu Baďurovou, ředitelku školy Moniku Klapkovou.
- h) Jestliže je zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí pedagogický pracovník, či metodik prevence Barbora Hlubková, OSPOD a vyčká jeho pokynů - Bc. Klára Štěpánková - tel. 553756648.
- i) Třídní učitel nebo ŠMP sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má alkohol), toto založí ŠMP – Barbora Hlubková do své agendy a informuje vedení školy. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k OSPOD - Mgr. Helena Kozáková, tel. 553756649
- j) V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne školní metodik prevence Barbora Hlubková potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

- k) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- l) Stejný postup platí i v případě, kdy pedagogický pracovník zjistí, že žák přišel do školy pod vlivem alkoholu a kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole:

- 1) Pokud pracovník školy nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje takto:
 - a) Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
 - b) O nález okamžitě uvědomí vedení školy.
 - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
 - d) Pedagogický pracovník zaznamená stručný záznam o události – kdo našel alkohol, kde, podepíše vedení a pedagog. pracovník.
 - e) Záznam odevzdají ŠMP Barboře Hlubkové, ta jej zavede do své evidence.
- 2) Pokud pracovník školy zadrží **alkohol u některého žáka**, postupuje takto:
 - a) Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nález okamžitě uvědomí vedení školy a ŠMP Barboru Hlubkovou.
 - c) ŠMP sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo, čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo ten, který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen VP, ŘŠ nebo další ŠMP. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
 - d) ŠMP informuje zákonného zástupce žáka, v případě opakovaného nález u téhož žáka, je informován i OSPOD - Bc. Klára Štěpánková, tel. 553 756 648.
 - e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři. Je tedy nutné zavolat rychlou lékařskou pomoc – 155. Tuto pomoc zavolá pedagogický pracovník, či ŠMP.

3. Jiné omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace OPL, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Dále stanovuje sankce za porušení zákazu ve školním řádu. Porušení bude vždy projednáváno dle platného školního řádu.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle §187 a §188 a spáchání nebo dokončení takového trestního činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR - Npor. Bc. René Černoorský 974 737 209, 602161744, nebo státnímu zástupci - JUDr. Yveta Mališková, tel. 737774792 .

Konzumace OPL ve škole:

- 1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- 2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- 3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- 4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci – 155.

- 5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, vyrozumí pedagogický pracovník vedení školy.
- 6) Vedení školy, či ŠMP informuje zákonného zástupce žáka.
- 7) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí vedení školy či ŠMP ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- 8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD - Bc. Klára Štěpánková, tel. 553756648 - a vyčká jeho pokynů. Škola může od OSPODu vyžadovat pomoc.
- 9) Škola – vedení školy, či ŠMP, splní oznamovací povinnost k OSPODu.
- 10) V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takového situace.
- 11) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
- 12) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

Distribuce OPL ve škole:

Distribuce OPL je v ČR považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. Přechovávání OPL je vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buďto jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanoven školním řádem.

- 1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:
 - a) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) Okamžitě informují vedení školy.
 - c) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas, místo nálezů a obálku přelepí. Přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
 - d) Vedení školy vyrozumí Policii ČR - Npor. Bc. René Černožský 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová 974737209, 727942674, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
- 2) V případě, kdy pracovníci školy **zadržívají u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:
 - a) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) Okamžitě informují vedení školy.
 - c) O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo, čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena, nebo který látku odevzdal. V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ŘŠ, jeho zástupce, popřípadě ŠMP.
 - d) O nálezů látky je informována Policie ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
 - e) Škola – vedení školy, či ŠMP - informuje zákonného zástupce žáka.
 - f) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá škola látku zajištěnou výše uvedeným způsobem přivolanému lékaři (možnost usnadnění léčby, neboť u řady jedů

jsou známy protijedy). Vedení školy, či ŠMP volají rychlou záchrannou službu – 155. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

- g) ŠMP o celé události sepíše záznam a založí do své agendy.
- 3) V případě, kdy pracovníci školy **mají podezření**, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe postupují takto:
- Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
 - Pracovník školy, který má toto podezření okamžitě informuje ředitelku školy, popřípadě jejího zástupce. Pokud nejsou přítomni, informuje ŠMP.
 - Vedení školy informuje Policii ČR, zkonzultují s ní další postup.
 - Škola informuje zákonného zástupce žáka.
 - Žák je izolován od ostatních do příjezdu Policie ČR, je nutné ho mít neustále pod dohledem. U žáka se za žádných okolností neprovádí osobní prohlídka, ani prohlídka jeho věcí.
 - Po příjezdu Policie ČR se postupuje škola dle jejich instrukcí.

4. Krádeže, vandalismus

Krádeže a ničení majetku školy jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se setkáváme ve školním prostředí.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

- Příslušný pedagogický pracovník, jemuž odcizení žák nahlásil, pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného.
- Vedení školy, či pedagogický pracovník ohlásí skutečnost na Policii ČR - Npor. Bc. René Černohorský 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová 974737209, 727942674, nebo poučí zákonného zástupce poškozeného žáka, že má tuto možnost.
- V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc na OSPOD (je-li pachatel mladší 18 let) - a současně předat věc orgánům činným v trestním řízení – Bc. Klára Štěpánková tel. 553756648.

Postup při vzniku škody (vandalismus):

Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

Vznikne-li škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. Záznam vyhotoví pedagogický pracovník, který byl celé záležitosti přítomen, nebo který se o škodě jako první dověděl.

- O vzniklé škodě je informován ŘŠ.
- V případě, že škola viníka zná, může na něm (respektive jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu školy, může škola náhradu vymáhat soudní cestou.

5. Šikana

Metodika **první pomoci** pedagogů při šikaně zahrnuje 4 kroky:

- Diagnostiku šikany
- Vyšetřování
- Nápravu
- Léčbu

Metody vyšetřování, nápravy a léčby jsou voleny dle závažnosti šikanování. Škola řeší šikanu podle předem zvolených postupů buď vlastními silami, nebo spolupracuje s dalšími institucemi, především s okresní metodičkou prevence Mgr. Lucií Šimečkovou – tel. 733164832.

Rozlišujeme dva stupně závažnosti – počáteční a pokročilý, které se odlišují charakteristickými rysy chování, spoluprací, vztahy a celkovou atmosférou ve skupině.

Pro případ výskytu šikany je na škole ustanovena **skupina osob zodpovědná za její řešení** – výchovná komise (VK), kterou tvoří školní metodikové prevence (ŠMP), výchovný poradce (VP) a třídní učitel (TU), školní psychologka (ŠP).

1) STRATEGIE první pomoci při počáteční šikaně se standardní formou

(první až druhý stupeň vývojové destrukce, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování ve skupině nejsou přijaty většinou)

Vyšetřování: probíhá vlastními silami školy:

- a) ŠMP společně s TU, Popř ŠP vedou rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
- b) ŠMP vede o události podrobný zápis.
- c) Nalezení vhodných svědků.
- d) Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů!).
- e) Zajištění ochrany obětem.
- f) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Náprava: je realizována:

- a) **metodou usmíření** – sleduje se vnitřní proměna vztahů mezi oběťmi a agresory k lepšímu, potrestání se nekoná, použití této metody je ale omezené, lze ji užít pouze u počátečních stadií.
- b) **metodou vnějšího nátlaku** – záměrem je přinutit trestem a strachem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem.

Postup zahrnuje 3 kroky:

- I. individuální nebo komisionální pohovor s aktéry, který je veden ŠMP, za přítomnosti vedení školy (agresory, popřípadě s jejich rodiči)
- II. oznámení o potrestání agresorů před celou třídou. Šikana je posuzována ze strany šikanujícího jako závažné porušení školního řádu a budou z něho vyvozeny přísné sankce. Podle závažnosti porušení bude žákovi uděleno výchovné nebo kázeňské opatření (viz školní řád). Cílem je přesvědčit žáky, že škola dokáže zajistit ochranu slabých před silnými.
- III. ochrana oběti (např. stanovení ochránců oběti, poradit, jak se chovat v případě opakování šikany, pomoc najít spojence – kamaráda, zpřísnění dozorů, aby se zabránilo další šikaně).

2) STRATEGIE při pokročilé šikaně s neobvyklou formou – brutální a nestandardní – např. výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování (třetí až pátý stupeň šikanování, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování byly přijaty většinou či dokonce všemi členy skupiny).

Škola spolupracuje s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) – okresní metodičkou prevence Mgr. Lucií Šimečkovou, tel. 733164832, orgánem sociálně právní ochrany dítěte - Bc. Klára Štěpánková, tel. 553 756 648, Policií ČR - Npor. Bc. René Černoorský 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová 974737209, 727942674

Vyšetřování zahrnuje následující kroky:

- I. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
- II. ŠMP kontaktuje okresní metodičku prevence Mgr. Lucii Šimečkovou, tel. 733164832.
- III. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
- IV. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
- V. Pokračující pomoc a podpora oběti.
- VI. Nahlášení policii – ŘŠ či ŠMP
- VII. Vlastní vyšetřování.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné jí zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů:

- Oddělení E pro dětskou psychiatrii: primářka MUDr. D. Trávníčková, tel. 553695390, vrchní sestra Bc. M. Hypšová, tel. 553 695 379.
- Dětské a dorostové psychiatrické ambulance: MUDr. A. Skřontová – tel. 553711881, 605082247, MUDr. K. Černeková tel. 777909450.

Náprava a léčba jsou složité, realizují se na základě rady odborníků – především psychologů z PPP. Je třeba zdůraznit významnou úlohu **spolupráce školy s rodiči obětí**.

6. Šikana učitele

Šikana zaměřená na učitele ze strany žáků musí být chápána jako celostní a multidimenzionální problém, **kteřý se týká všech členů školy**.

1) Šikana ze strany žáků:

- a) Pedagog v pozici oběti šikany, či **pedagog, který je takovéto situace svědkem** vyhledá okamžitě pomoc. Obrací se na:
 - ředitele školy (ŘŠ)
 - metodika prevence (ŠMP)
 - výchovného poradce (VP)
 - školní psycholožku (ŠP)
 - jiného pedagogického pracovníka
- b) O vzniklé situaci je informován ŘŠ. Pokud se jedná o situaci ohrožující zdraví, či bezpečí pracovníka, ŘŠ přivolá Policii ČR - Npor. Bc. René Černoorský tel.: 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová tel.: 974737209, 727942674.
- c) ŠMP zajistí pomoc externího specialisty - Mgr. Lucie Šimečková – tel. 733164832.
- d) Školní preventivní tým zajistí další šetření:
 - rozhovor s obětí
 - rozhovor se svědky
 - rozhovor s agresorem / či skupinou agresorů – je zajištěno, že se nemohou domlouvat na společné výpovědi, **nikdy nedochází ke konfrontaci**
 - z rozhovoru ŠMP provádí zápis
 - pokud není ŘŠ vyšetřování přítomen, je o výsledcích okamžitě informován.
- e) ŘŠ informuje zákonné zástupce agresorů o vzniklé situaci a pozve je do školy k pohovoru s výchovnou komisí

- f) Výchovná komise projedná se zákonnými zástupci žáka další postup
- g) Provede se zápis z jednání VK – podepíše jej všichni přítomní.
- h) ŘŠ udělí agresorovi/agresorům výchovné opatření v souladu se školním řádem.
- i) ŘŠ informuje Policii ČR či OSPOD, pokud došlo k závažnějšímu případu šikany.
- j) ŠMP a třídní učitel zajistí následnou práci s třídním kolektivem.
- k) ŘŠ nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu.

2) Šikana učitele ze strany vedení

(nejčastěji jako *bossing*), **kolegů** (nejčastěji jako *mobbing*), **podřízených kolegů** (nejčastěji jako *staffing*), nebo šikana **ze strany zákonných zástupců** postrádá aspekt rizikového chování žáků. Tyto formy šikany patří do pracovněprávní problematiky a postupy řešení vymezuje zákoník práce, případně trestní zákoník či občanský zákoník.

7. Kyberšikana

Kyberšikanu definujeme jako zneužití informačních komunikačních technologií, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočnický. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost.

Postup:

1. při zjištění kyberšikany je informován ŘŠ a ŠMP.
2. zajistí se ochrana oběti
3. zajistí se dostupné důkazy
4. vyšetření vzniklé situace, v případě potřeby zajistit pomoc a podporu externího pracovníka (Policie ČR, Městská policie, krajský metodik prevence aj.)
5. informování rodičů oběti i agresora
6. potrestání viníků dle platného školního řádu
7. práce s třídním kolektivem, prevence další budoucí kyberšikany

8. Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví, zajištění předmětů

Je zakázáno nosit do školy a používat věci nebezpečné pro zdraví a život svůj a ostatních osob.

Postup v případě zjištění vnesení nebezpečných předmětů žákem do objektu školy:

1. Informovat ŘŠ/VP/ŠMP
2. Zajistit nebezpečnou věc
3. ŘŠ, VP nebo ŠMP okamžitě informuje zákonné zástupce žáka a vyzve jej ke školní návštěvě, kde mu bude věc předána.

9. Útok na učitele

Doporučený postup:

1. nedohadovat se, snížit hlas do klidnější polohy, mluvit spisovně, jasně a snažit se hovor ukončit nějak neutrálně
2. uklidnit agresora (nezáleží na tom, kdo je v právu), podpora zbytku třídy, udržet třídu na své straně
3. rozhodně nepomáhá hádání se s útočníkem

10. Agresivní chování žáka, agresivní chování žáka s poruchami autistického spektra

1) V případě agresivního chování žáka (např. brachiální agrese; kousání; kopání; házení předmětů či ničení vybavení třídy):

- a) snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod agresivního žáka, či žáka s PAS × ostatních žáků ze třídy), na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem (v případě, že žák reaguje negativně, nekomunikujeme s ním), popisujeme situaci, snažíme se ho uklidnit, odstraníme z žákova dosahu nebezpečné předměty (např. židle, nůžky)
- b) přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí žáků, případně dalších dospělých osob
- c) stále se snažíme žáka verbálně uklidnit, pomalu se k němu přibližujeme, ale pouze do bezpečné vzdálenosti. Je také vhodné udržet mezi žákem a námi ochrannou bariéru (např. školní lavice)
- d) pokud žák na uklidňování reaguje, můžeme se k němu dále přibližovat, přičemž stále hovoříme klidným hlasem a uklidňujeme ho (vždy je třeba vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí)
- e) snažíme se, aby se žák posadil např. na zem, na židli, na koberec a pokračujeme v jeho zklidňování
- f) pokud afekt stále trvá, udržujeme bezpečný odstup, hlídáme, aby si žák neublížil, zajišťujeme prostor (např. u oken), verbálně ho uklidňujeme a čekáme na pomoc dalšího dospělého
- g) kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech)

2) V případě autoagresivního chování žáka (např. kousání se, bouchání se do hlavy, bití hlavou o stěnu / o zem, vytrhávání si vlasů, sebepoškozování):

- a) snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod žáků ze třídy). Na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem, snažíme se ho uklidnit
- b) přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí žáků, případně dalších dospělých osob
- c) stále se snažíme žáka verbálně uklidnit, pomalu se přibližujeme k žákovi (do bezpečné vzdálenosti), snažíme se autoagresivní chování zastavit (vždy je třeba nutně vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí), např. vzít žáka za ruce, navázat oční kontakt, nabídnout alternativu (změnu situace)
- d) v případě, že se žák sebepoškozuje za použití nějakého předmětu (žiletka, střep, ...), snažíme se žáka přesvědčit, aby předmět položil před sebe, stále udržujeme bezpečnou vzdálenost dle situace.
- e) v případě velké fyzické síly čekáme na pomoc dalšího dospělého, kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu - 155, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech) - Npor. Bc. René Černožský tel.: 773999049, 602161744, Nrap. Bc. Pavla Welnová tel.: 974737209, 727942674.

3) V případě vzniku rizikové situace mimo budovu školy (např. vycházka; školní akce):

- a) povinností pedagogického pracovníka je chránit bezpečí a zdraví žáka i mimo budovu školy/školského zařízení, kdy provádění této zásady má svůj odraz ve školském zákoně a dalších prováděcích předpisech. Jedná se např. o pravidla, která se týkají pedagogického dohledu nad žáky v případě výuky mimo místo, kde se obvykle uskutečňuje vzdělávání

- b) pedagogický pracovník by měl při mimoškolních akcích zohlednit specifika projevů žáka s PAS (např. pro některé žáky s PAS může být cestování v MHD v dopravní špičce spouštěčem problémového chování)
- c) jestliže přeci jen dojde ke krizové situaci, snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům, žáka s PAS se snažíme verbálně uklidňovat, zastavit ho, přimět ho, aby se posadil, fyzicky blokuje cestu k silnici a dalším nebezpečným místům (např. vodní plocha, koleje)
- d) je také vhodné zajistit, aby se do řešení situace nezapojovali kolemjdoucí a ostatní neznámé/nepoučené osoby
- e) čekáme, až afekt u žáka s PAS zeslábně, informujeme o situaci školu a zákonné zástupce žáka, dohodneme se na dalších krocích
- f) v případě, že je situace i nadále vážná, kontaktujeme Zdravotnickou záchrannou službu, při agresivní vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech)

Scénář mimoškolních akcí:

Pokud se žák účastní mimoškolní akce (např. divadelní představení; výstavy; besedy; návštěva knihovny; školní výlety; exkurze), musí být o času konání, průběhu a náplni včas informován samotný žák i jeho zákonný zástupce. Mimoškolní akce se žák účastní po vzájemné domluvě třídního učitele a zákonného zástupce, s přihlédnutím ke specifickým projevům žáka s PAS v chování, k aktuálnímu stavu žáka a charakteru akce. Po dobu mimoškolní akce se pedagogický pracovník věnuje zejména zabezpečení bezpečí žáka s PAS i ostatních žáků, snaží se předcházet krizovým situacím.

11. Nešťastná událost – pohřešování, úmrtí, sebevražda

Předpokládaný průběh: V tomto případě se jedná o nešťastnou událost, která se nestala na půdě školy, ale bude mít velký dopad na studenty a pedagogické i nepedagogické pracovníky.

Ihned po události a max. do tří dnů po události můžeme očekávat následující reakce: neštěstí přinese tlak (všichni budeme chtít něco vědět – média, policie, rodiče, učitelé, žáci). Bude se zdát, že je málo času, začnou se šířit fámy (zvláště u situací, kde chybí jasné informace). Lidé začnou pocítovat vinu a budou se snažit být solidární. Atmosféra bude emočně vypjatá (zasaženými jsme v tuto chvíli všichni a všechny zaskočí bezradnost a bezmoc).

Postup:

Je nutné počítat s velkým psychickým vypětím. Proto je vhodné nejlépe předem (v rámci připravenosti) utvořit operační tým z lidí, kteří unesou zátěž, dokážou být k druhým citliví a vnímaví a dovedou pracovat pod tlakem – psycholog, metodik prevence, výchovný poradce, i vedení školy.

1. Sběr informací a zaznamenání průběhu události – metodik prevence.
2. Informování zřizovatele – ŘŠ, jeho zástupci
3. Svolání vedení školy a informování pedagogického sboru.
4. V př. úmrtí - ustavení pietního místa, umožnění rituálu a připravení postoje školy k případné účasti na pohřbu – vedení školy.
5. Kontaktování zasažené rodiny i v případě, že už tak učinili jiní – s vyjádřením účasti a podpory – třídní učitel, ŠMP, ŘŠ.
6. Zajištění externích spolupracovníků – ŠMP, VP, popř. vedení školy zajistí spolupráci s psychologem (viz. důležité kontakty), okresním metodikem prevence – Mgr. Lucie Šimečková, tel.: tel. 733164832
7. Práce se třídou oběti – TU, Školní psycholožka, terapeutka, ŠMP, okresní metodik prevence.

B. Výchovná opatření

Pro potrestání aktérů/agresorů lze užít následující výchovná opatření. Sankce budou uděleny dle intenzity a závažnosti daných přestupků proti školnímu řádu:

- napomenutí a důtka TU, důtka ředitele školy
- podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia
- převedení do jiné třídy

V mimořádných situacích je možnost užít i jiná opatření:

- ŘŠ podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou (jen u nezletilých studentů), případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Vytvořila: Mgr. Barbora Hlubková, ŠMP
V Opavě 1. 9. 2023

PROGRAM PROTI ŠIKANĚ Š. R. 2023/24

Mendelovo gymnázium v Opavě

Program proti šikaně slouží k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví v průběhu vyučování, k vytvoření příznivého a přátelského klimatu ve škole a k předcházení vzniku rizikového chování. Zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje možné postupy při řešení šikany ve škole. Je přílohou ke školnímu řádu a programu primární prevence. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, rodičům a žákům školy.

Program proti šikaně je vypracován na základě Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016) a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, čj. 21291/2010-28.

Charakteristika šikany

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, cílené, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně nebo sociálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese. Podoby šikany jsou různé, stejně jako metody, kterými je prováděna. Zpravidla má agresor nad obětí fyzickou či početní převahu.

Podoby šikany:

- **Přímá šikana** může mít podobu fyzickou, verbální nebo i neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zastrašujících nebo výhružných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/ schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).
- **Nepřímá šikana** má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo.
- Jednou z nejčastějších forem šikany je také elektronická šikana, tj. **kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, výhružné SMS nebo e-maily apod.

Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. U žáků se za šikanování nepovažuje škádlení nebo agrese, které nemá znaky šikanování (viz výše). Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opěťovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agresi neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu.

Stadia (zákonitosti vývoje) šikany:

1. **Ostrakismus** – nejnížší stupeň, forma potenciálně přítomná v každém kolektivu. Jedinec je vytlačen z kolektivu, je všemi ignorován, nikdo se s ním nebaví, mnohdy se přidávají pomluvy oběti, zesměšňování, nedochází ke kontaktu „na tělo“.
2. **Fyzická agrese a manipulace** – přitvrzování projevů: výhrůžky, nadávky, fyzické útoky, zatím jen od agresora(ů). Objevuje se v zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, ostrakizovaní žáci začnou sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Výše uvedené se většinou řeší metodou usmíření.

3. **Vytvoření jádra** – uskupení kolem agresora. Ve třídě se objeví skupinka jedinců, která vládne, začínají stavět své spolužáky do pozice buď-anebo, tzn. buď budeš s námi, nebo budeš trpět jako oběť. V tomto okamžiku vzniká pyramida šikanování, oběť se pro kolektiv stává výhodnou – je mi jedno, jestli někdo trpí, já mu nic nedělám, hlavně, že to nejsem já, kdo trpí. Zde je již kolektiv nemocný šikanou, dochází k naprostému pokřivení sociálních vazeb. Přesto v tomto stadiu je možný ještě zásah zvenčí, žáci stále hlídají, zda je někdo při šikaně nepřistihne. Pokud někdo zvenčí nezasáhne, znamená to začátek systematické šikany.
4. **Většina skupiny přijímá normy agresorů** – ty jsou pro skupinu nepsaným zákonem. Role ve třídě jsou téměř rozděleny, je zde skupina pánů a tzv. otroků, kteří již nemají mnoho sil k obraně, začínají se smiřovat se svým údělem, i mírní a slušní žáci začínají být krutí. Role pedagoga ustupuje do pozadí.
5. **Totalita** - dokonalá šikana, brutalita se stává normou pro celou skupinu. Třída je již pevně rozdělena – jsou zde vládcové a ti, co slouží, agresori mají třídu pevně v rukou, všichni je poslouchají, učitel ztrácí jakoukoli možnost zásahu, protože jeho slovo je na nižší úrovni než slovo agresora. Oběti jsou stále závislejší a ochotnější dělat cokoli. Neúnosnost utrpení řeší únikem do nemocí, neomluvenou absencí, odchodem ze školy, pokusem o sebevraždu, případně se zhroutí. U oběti v této fázi může docházet k jakémusi paradoxnímu převratu – obdivuje svého agresora, brání ho jako svého kamaráda, má ve své hlavě vštípeno, že se nikdo nesmí nic dovědět, a i to, co se s ním děje, je naprosto normální a v pořádku.

Krizový plán proti šikanování

Metodika první pomoci pedagogů při šikaně zahrnuje tyto kroky:

1. diagnostika šikany
 2. vyšetřování
 3. náprava
1. **Diagnostika šikany** – pracovníci školy se snaží sledovat chování žáků v různých situacích – během výuky i při konání školních dohledů o přestávkách, na akcích pořádaných školou. Je nutné všimnout si jakýchkoli projevů rizikového chování a tzv. varovných signálů, vycházejících jak ze strany potenciálních agresorů, tak obětí.

Nepřímé znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamoceny, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- Při přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči, stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci (pomůcky, oděv) jsou poškozené, znečištěné, případně rozházené. Často nějaké své věci postrádá. Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, žerty na jeho účet.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.

- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních, až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

2. Metody vyšetřování a nápravy

Metody vyšetřování a nápravy jsou voleny dle závažnosti šikanování. Škola řeší šikanu podle předem zvolených postupů buď vlastními silami, nebo spolupracuje s dalšími institucemi.

Rozlišujeme **dva stupně závažnosti – počáteční a pokročilý**, které se odlišují charakteristickými rysy chování, spoluprací, vztahy a celkovou atmosférou ve skupině.

Pro případ výskytu šikany je na škole ustanovena skupina osob zodpovědná za její řešení, kterou tvoří vedení školy, školní metodička prevence (ŠMP), výchovný poradce (VP), školní psycholog a třídní učitel. V případě složitějšího řešení se škola obrací na pracovníky PPP Opava nebo další odborné instituce a organizace.

a) Strategie první pomoci při počáteční šikaně se standardní formou

- (první až třetí stupeň vývojového stadia šikany, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování ve skupině nejsou přijaty většinou)
- **Vyšetřování** probíhá vlastními silami školy:
 - 1) Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi.
 - 2) Nalezení vhodných svědků.
 - 3) Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
 - 4) Sběr informací od ostatních učitelů.
 - 5) Zajištění ochrany obětem.
 - 6) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
 - 7) Rozhovor s rodiči.
 - 8) Závěrečné vyhodnocení a případné udělení kázeňských opatření (v souladu se školním řádem).
 - 9) Práce s celou třídou.
 - 10) Po vyšetření nelze šikanu považovat za ukončenou, je nutné oběti i agresory dále dlouhodobě sledovat.
- **Náprava** může být realizována dvěma způsoby:
 - 1) **Metodou usmíření** – sleduje se vnitřní proměna vztahů mezi oběťmi a agresory k lepšímu, potrestání se nekoná.
 - 2) **Metodou vnějšího nátlaku** – záměrem je přinutit trestem a strachem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem.
- **Postup zahrnuje tyto kroky:**
 - 1) Individuální nebo komisionální pohovor s aktéry (agresory, popřípadě s jejich rodiči)
 - 2) Oznámení o potrestání agresorů před celou třídou. Šikana je posuzována ze strany šikanujícího jako závažné porušení školního řádu, z něhož budou vyvozeny přísné sankce. Podle závažnosti porušení bude žákovi uděleno výchovné nebo kázeňské opatření (viz školní řád).

- 3) Ochrana oběti (např. stanovení ochránců oběti, poradit, jak se chovat v případě opakování šikany, pomoc při nalezení spojence – kamaráda, zpřísnění dozorů, aby se zabránilo další šikaně).
- 4) Následná systematická práce třídního učitele, popřípadě ŠMP, VP a školního psychologa se školní skupinou. Cílem je zastavení sebestrukce a nastartování sebeozdravného procesu skupiny a vnitřní proměny vztahů ve třídě a posílení imunity proti případnému opakování šikanování.
- 5) Práce s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí). Nutnost zabránit agresorovi v dalších útocích. Snaha o nápravu jeho chování, není-li vstřícný, pak uzavření písemné dohody (co ne/bude agresor dělat) a stanoví se, co se stane, když dohodu poruší. V případě potřeby se mu zprostředkuje péče pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchov nebo jiných odborníků – klinických psychologů atd.
- 6) Pomoc při vytvoření třídních pravidel chování.

b) Strategie při pokročilé šikaně s neobvyklou formou

- (brutální a nestandardní projevy – např. výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídní lynčování; čtvrtý a pátý stupeň šikanování, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování byly přijaty většinou, či dokonce všemi členy skupiny)
- Škola spolupracuje s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s PPP, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.
- **Vyšetřování** zahrnuje následující kroky:
 - 1) Odhad závažnosti a formy šikany.
 - 2) Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.
 - 3) Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
 - 4) Zabránění domluvě agresorů na zkreslení výpovědi.
 - 5) Pokračující pomoc a podpora oběti.
 - 6) Nahlášení policii.
 - 7) Vlastní vyšetřování.
- V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné jí zprostředkovat péči pedagogickopsychologické poradny nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.
- **Náprava** je realizována pod vedením odborníků – především psychologů z PPP. Významnou úlohu má spolupráce školy s rodiči obětí.

Preventivní opatření proti šikaně na škole

Je zdůrazněn preventivní význam pedagogických dozorů o přestávkách a na všech školních akcích. Významné body ohledně chování žáků a případných sankcí jsou vytyčeny ve vnitřním řádu školy. Všichni pedagogičtí pracovníci se zaměřují na vytváření dobrých vztahů uvnitř třídních kolektivů, zabývají se vztahy v třídních kolektivech ještě před vznikem šikanování. Rozhodující úlohu má třídní učitel, který pracuje průběžně se třídou, pomáhá vytvořit sociálně zdravý kolektiv, osobně se účastní mimoškolních akcí třídy, pomáhá vytvořit pravidla chování podporující spolupráci a pozitivní komunikaci žáků.

Škola umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů, v práci s dynamikou skupiny, v podpoře a upevňování zdravých třídních norem dětí, žáků a studentů jako prevenci šikanování.

Prevence šikany je jednou z hlavních náplní akcí preventivního programu školy. S důležitými body školního řádu jsou vždy na začátku školního roku seznámeni žáci.

Doporučená literatura Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016):

- KOLÁŘ, Michal. Bolest šikanování. Portál, 2001.
- KOLÁŘ, Michal. Skrytý svět šikanování ve školách: příčiny, diagnostika a praktická pomoc. Portál, 1997.
- KOLÁŘ, Michal. Nová cesta k léčbě šikany. Portál, 2011.

Školní rok 2022/2023
Mendelovo gymnázium v Opavě

Mgr. Monika Klapková
Ředitelka školy

Mgr. Barbora Hlubková
Školní metodik prevence

Mgr. Helena Kukolová
Výchovná poradkyně

STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ ŠKOLY

Mendelovo gymnázium v Opavě, šk. rok 2023/2024

Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti je přílohou preventivního programu školy.

Školní neúspěšnost je jedním z vážných problémů, který je třeba v prostředí školy řešit. Nejdůležitější jsou kroky preventivní, tedy vytvoření postupu, který vede k předcházení této neúspěšnosti.

Jedná se zejména o:

- pravidelnou docházku do školy
- systematickou přípravu na vyučování
- plnění zadaných úkolů
- časté ověřování získaných znalostí a dovedností
- propojování s dalšími předměty a jejich aplikace

V gymnaziálním prostředí je důsledkem školní neúspěšnosti neukončení středoškolského vzdělání nebo úplný odchod ze vzdělání ještě před vykonáním maturitní zkoušky. Ukončení studia s nedostatečnou kvalifikací má za následek vysoké riziko nezaměstnanosti, vzniká závislost na sociálních dávkách, chudoba nebo rozvoj sociálně patologických jevů. V případě nepodnětného rodinného prostředí může být důsledkem, snaha žáka se co nejdříve osamostatnit, získat finanční prostředky bez ohledu na získání kvalifikace.

Možné příčiny školní neúspěšnosti

Neprospěch je způsobem souborem příčin, které je třeba odhalit a přijmout opatření, které směřují k jeho nápravě a prevenci.

K nejčastějším příčinám patří:

a) osobnost dítěte:

- individuální rozdíly v osobnosti žáků (např. v charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, vůli),
- nezájem žáka o všeobecné vzdělávání,
- speciální vzdělávací potřeby dítěte (např. snížená inteligence, nedostatečná paměť, poruchy učení, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy chování, zdravotní komplikace),
- velmi malá vlastní motivace
- nesprávné hospodaření s časem

b) odlišné prostředí a životní podmínky:

- negativní kulturní vlivy prostředí – sociálně patologické jevy (např. mezi vrstevníky, v třídním kolektivu),
- nepodnětné zázemí:
 - rodiče nekontrolují žáka, jestli pravidelně dochází do školy a neplní si školní povinnosti,
 - rodiče nezajímá vzdělání jejich dítěte, dítě přestává být finančně podporováno při přípravě na budoucí povolání
 - problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole
 - problémy ve vztazích s učiteli, kamarády, spolužáky ve třídě
- dostupnost

Školní neúspěšnost a následné zanechání vzdělávání je často spojeno s narůstající absencí, následným neplněním povinností žáka školy. Vzniká problém, k jehož řešení je třeba přistupovat komplexně za pomoci samotného žáka, rodiny a školy.

Co považujeme za školní neúspěšnost?

Žák je neúspěšný když:

- obdrží na vysvědčení v prvním nebo druhém pololetí dvě a více nedostatečných
- je nehodnocen v prvním nebo druhém pololetí ze dvou a více předmětů bez vážných důvodů (zdravotní aj.)
- přesáhne školním řádem povolenou absenci (20 %) v každém předmětu za příslušné pololetí
- se jeho průměr mezi dvěma pololetími zhorší o více jak 0,5
- neplní dlouhodobě zadané úkoly v jednom a více předmětech
- není připuštěn nebo se sám nezúčastní ani jedné části maturitní zkoušky v řádném termínu
- neuspěje u maturitní zkoušky ze dvou a více jejích částí
- neuspěje u maturitní zkoušky z jedné a více částí ani při druhém opravném termínu

Škola, prostřednictvím školního poradenského pracoviště, musí přistoupit ke kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice žáka, aby byly odhaleny konkrétní příčiny jeho selhávání ve škole. Je důležité, aby byla nastavena taková opatření, která povedou k zamezení poklesu jeho výkonu a povedou k vyřešení výše uvedeného. Školní poradenské pracoviště následně spolupracuje s rodiči/zákonnými zástupci, PPP, SPC popř. OSPODem.

Rizikové faktory pro žáky ohrožené školní neúspěšnosti:

- opakování ročníku
- přestup z jiné školy
- nerespektování pravidel
- obtížná životní situace
- chybějící spolupráce s rodiči/zákonnými zástupci
- malá motivace, nedostatečná vůle, malá zodpovědnost
- nesystematická příprava
- zdravotní problémy
- neschopnost zvládat stres

Studijní výsledky a výsledky maturitních zkoušek jsou pravidelně vyhodnocovány:

- na klasifikačních poradách vždy ve čtvrtletí školního roku – průběžné
- po skončení maturitních zkoušek
- po opravných termínech na podzim nového školního roku
- v pololetí a na konci školního roku – vyhodnocení podpůrných opatření u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- každé čtvrtletí – žáci s IVP
- po zaslání Souhrnné zprávy o výsledcích MZ z Cermatu

Zdroje pro hodnocení výsledků

- průběžné hodnocení žáků za každé čtvrtletí
- statistiky výsledků žáků za celý školní rok – údaje jsou uváděny ve výroční zprávě
- celkové výsledky dostupné z programu Bakaláři za daný školní rok
- výsledky maturitních zkoušek

- souhrnná zpráva o výsledcích MZ z Cermatu

Návrhy řešení školní neúspěšnosti pro školní rok 2022/2023

Je třeba zvolit vhodná opatření dle jednotlivých neúspěšných skupin. Bohužel, na základě předchozích analýz je nejčastější příčinou školní neúspěšnosti velká absence ve výuce a následně nesystematická příprava na vyučování.

Pro zlepšení práce ve výuce, přípravě na vyučování a pro efektivnější komunikaci učitel x žák bychom chtěli v letošním roce obecně:

- nabídnout žákům možnosti využití výukových zdrojů na základě propojenosti se systémem Microsoft Teams
- cílenější rozbor žáků ohrožených školním neúspěchem včetně rozborů studijních výsledků v rámci porad pedagogických pracovníků
- vzájemné konzultace pedagogických pracovníků
- důraznější kontrola práce s těmito žáky ze strany vedení školy a VP
- nastavení společných kritérií pro hodnocení tak, aby bylo v souladu s hodnocením u maturitních zkoušek
- počínaje prvním ročníkem zavést formativní hodnocení v závěru školního roku

1. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

- kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod
- postupy na základě doporučení PPP/SPC – vytvoření IVP – pravidelné vyhodnocování a aktualizace
- zajištění a využívání doporučených kompenzačních pomůcek (notebooky, lupy, elektronické učebnice, kopírované texty apod.)
- vlastní motivace žáka
- individuální přístup
- efektivní komunikace s žákem
- podporování sebedůvěry
- práce s chybou, možnost opravy
- práce s žákem a důsledná kontrola třídním učitelem
- efektivnější spolupráce se zákonnými zástupci

2. Žáci denního studia bez SVP s nehodnocenými předměty, popř. hodnocenými nedostatečně

- zjištění příčin neúspěšnosti
- práce s žákem a důsledná kontrola třídním učitelem
- stanovení povinné hranice možné absence, akceptovatelná absence v daném předmětu za příslušné pololetí je stanovena na 20 % odučených hodin
- v případě překročení povolené absence je žák povinen vykonat tzv. komisionální přezkoušení
- nabídka doučování nebo využívání konzultačních hodin
- vytvoření plánu pro dostudování látky
- u nezletilých žáků pravidelná spolupráce se zákonnými zástupci
- u nezletilých žáků pravidelná spolupráce s OSPODem při řešení neodůvodněné vysoké absence
- pravidelná kontrola docházky a výsledků vzdělávání ze strany třídního učitele
- systematická domácí příprava
- podpora pro zvládnutí zameškaného učiva – možnost využití PC učebny v odpoledních hodinách, vytvoření harmonogramu pro doučení a dopracování zameškaného učiva – rozložení do několika částí

- vhodná motivace žáka, efektivní komunikace, podporování sebedůvěry
- práce s chybou, možnost opravy
- realizace programů zaměřených na sociálně patologické jevy
- v případě, že se žák zameškané učivo nezvládá doučit, nabídnout mu opakování ročníku (velmi důležité před nástupem do posledního ročníku a podání přihlášky k MZ) a tím eliminovat neúspěšnost při vykonání maturitní zkoušky, popř. nezvládnutí učiva v posledním ročníku studia.
- efektivnější spolupráce se zákonnými zástupci

3. Žáci posledních ročníků skládající maturitní/závěrečnou zkoušku

- pravidelná docházka do výuky (stanovení povinné účasti 20 % v jednotlivém předmětu)
- práce s žákem a důsledná kontrola třídním učitelem
- kladení důrazu na pravidelnou a systematickou přípravu
- procvičování dovedností k vykonání jednotlivých částí maturitní zkoušky
- zvládání stresu a osvojování si technik duševní hygieny
- intenzivní opakování a prověřování znalostí včetně rozboru chyb
- péče o svoje zdraví
- nabídka možnosti využití výukových zdrojů
- opakovaně zdůrazňovat nevhodnost stahování četby z internetu
- CJL a cizí jazyk: vysvětlení žákům metodiku postupu vypracování různých typů úkolů v didaktických testech
- nacvičení formou domácích i školních prací- psaní slohových písemných prací
- ústní zkoušení realizovat dle struktury ústní MZ před fiktivní maturitní komisí
- dotazníkové šetření u žáků končících ročníků, popř. i 3. ročníků, týkající se přípravy (i domácí) k maturitní zkoušce
- využít ke kontrole připravenosti k MZ také SCIO testy – Maturitní trénink

V rámci prevence školní neúspěšnosti je třeba včasně vyhledávat žáky, kteří jsou touto školní neúspěšností ohroženi. Na této prevenci se podílí všichni pedagogičtí pracovníci a vzájemně se informují. Důležité je včasné předávání informací o průběžné docházce, chování, plnění školní povinností, řešení vzniklých problémů, kontaktů se zákonnými zástupci.

Případné problematické chování je třeba okamžitě zaznamenat v systému Bakaláři.

Motivační faktory v rámci prevence neúspěšnosti:

- oceňování žáků s výbornými studijními výsledky
- oceňování žáků s výbornými studijními výsledky u MZ a ZZ
- pomoc při zajišťování školních projektů
- zapojení a aktivní práce ve Školním parlamentu
- zapojování žáků v SOČ
- zapojování žáků v mimoškolních aktivitách
- zvýhodnění žáků s výbornými výsledky při výběru účasti na prestižních nebo propagačních akcích školy

Situace ve škole řeší:

- vyučující předmětu: informuje TU, navrhuje opatření, popř. popisuje příčiny

- třídní učitel: informuje zákonné zástupce nezletilých žáků, zajišťuje společné schůzky vyučujících a zákonných zástupců, pořizuje zápis ze schůzek, koordinuje vypracování IVP a jejich pravidelných vyhodnocování

Školní poradenské pracoviště:

- výchovný poradce: účastní se jednání se ZZ a TU, eviduje doporučení z PPP nebo SPC, seznamuje s ním ostatní kolegy, komunikuje s PPP a SPC a zasílá vyhodnocování IVP PPP/SPC.
- metodik prevence: zajišťuje preventivní aktivity ve spolupráci s vyučujícími, VP a žáky, podílí se na řešení školní neúspěšnosti v rámci ŠPP
- zástupce ředitele: vede evidenci žáků s doporučeními z PPP/SPC ve školní matrice
- ředitel školy (zástupce ředitele školy): koordinuje výše uvedené a v případě nutnosti zajišťuje další opatření.

Každý vyučující má určené konzultační hodiny, které jsou veřejně přístupné na internetových stránkách školy. V rámci těchto hodin, po domluvě i mimo ně, umožní vyučující konzultace, popř. doučování a doložitelně si vede evidenci žáků a formu práce s nimi.

Selžou-li všechna opatření a žák je ve studiu neúspěšný, je třeba zvážit možnost opakování ročníku nebo poskytnout žákovi a jeho ZZ zástupcům informace o možnosti změny studia na jiné SŠ.

Nejdůležitějším je prevence, předcházení a zamezení vzniku školní neúspěšnosti žáka.

V Opavě dne 1. 9. 2023